

Obsah

Charakteristika ŠD	2
Charakteristika školního vzdělávacího programu ŠD.....	5
Společenská zájmová činnost	8
Přírodovědná zájmová činnost	9
Výtvarná zájmová činnost	10
Hudební zájmová činnost.....	11
Dramatická zájmová činnost.....	12
Dopravní zájmová činnost.....	13
Tělovýchovná zájmová činnost	14
Pracovní zájmová činnost	15
Autoevaluace ŠD.....	16

Přehled používaných zkratk

ČR	Česká republika
DDM	dům dětí a mládeže
IVP	individuální vzdělávací plán
IŽ	integrovaný žák
PC	osobní počítač
PPP	pedagogicko psychologická poradna
PT	průřezové téma
RVP	Rámcový vzdělávací program
SPU	specifické poruchy učení
ŠD	školní družina
ŠVP	školní vzdělávací program
ZŠ	základní škola

Charakteristika ŠD

Činnost a vzdělávání školní družiny se uskutečňuje na základě platných právních norem a podle zásad školního vzdělávacího programu „Škola hravě a zdravě“. Školní družina má svoje specifika, splňuje požadavky na pedagogiku volného času.

Zajišťujeme požadavek **pedagogického ovlivňování volného času** - vychovatelky navozují a motivují činnosti prostřednictvím různých pomůcek, hraček, ale i novým prostředím - hřiště, les, louka apod.

Požadavek dobrovolnosti - všechny činnosti jsou přiměřené věku žáků a předkládají se jim jako nabídka, kterou mohou dobrovolně využít.

Požadavek zajímavosti – připravujeme nabídku zajímavé a pestré činnosti.

Požadavek aktivity – žáci se podílejí na přípravě akcí a také je hodnotí.

Požadavek citovosti - činnosti žákům přinášejí uspokojení a radost z objevování či překonávání překážek.

Požadavek seberealizace - žáci při činnostech nacházejí a objevují sebe sama.

Při ranní činnosti nabízíme pro žáky spontánní aktivity podle jejich individuálního zájmu. Případně předkládáme nabídku ranního cvičení a pohybových her.

Umožňujeme odpočinkovou a klidovou činnost, dostatečný odpočinek a relaxaci po vyučování formou spontánních činností, volným výběrem individuálních nebo kolektivních her podle zájmů žáků.

Dále ŠD nabízí rekreační činnost, při které žáci čerpají elán do další zájmové činnosti.

Nabízíme možnost přípravy na vyučování formou didaktických her a zážitkových aktivit.

Podmínky přijímání žáků

Školní družinu mohou navštěvovat žáci od 1. do 5. ročníku naší školy.

Na základě řádně vyplněného Evidenčního listu zákonnými zástupci je žák zařazen do příslušného oddělení školní družiny.

Na žáka se vztahují veškerá práva a povinnosti účastníka zájmového vzdělávání.

Provozní doba

Činnost školní družiny jsme přizpůsobili požadavkům zákonných zástupců žáka.

Provoz školní družiny:

06.00 – 07.45 hod.- ranní činnost

11.40 – 13.00 hod. - obědy

13.00 – 13.30 hod. - odpočinková činnost

13.30 – 15.00 hod.- hlavní zájmová činnost

15.00 – 16.00 hod.- příprava na vyučování a volné hry žáků

Materiální podmínky

Školní družina má kapacitu 70 žáků. Máme dvě oddělení. Výhodou je samostatný vchod do ŠD ze západní strany budovy. Máme odpočinkovou místnost a využíváme malou tělocvičnu s kobercem pro pohybové hry. Pro pobyt venku má naše škola ideální polohu v blízkosti lesa. Také přilehlé sportovní hřiště nám poskytuje možnost k pohybovým aktivitám.

Obě oddělení jsou vybavena odpovídajícím nábytkem a „hracím“ kobercem. Využíváme audiovizuální techniku, sportovní náčiní, společenské hry, knihy a časopisy s dětskou tematikou, pomůcky pro výtvarné práce. Podle finančních možností bychom do budoucna vybavili obě třídy novým nábytkem.

Personální podmínky

Ve ŠD pracují dvě kvalifikované vychovatelky. Průběžně se dále vzdělávají formou kurzů, školení, seminářů, samostudiem apod. Role vychovatelky spočívá v navození a motivování vlastních aktivit žáků. Řízené a spontánní činnosti na sebe přirozeně navazují. Odpočinkové činnosti chápeme i jako aktivní odpočinek, kterým kompenzujeme jednostrannou zátěž během školního vyučování. Vychovatelky jsou iniciátorkami a průvodci žáků při volnočasových činnostech, probouzejí v nich aktivní zájem o okolí, o sociální kontakty a o komunikaci. Podněcují a rozvíjejí přirozenou zvědavost žáků, snahu objevovat vše nové. Nabízíme našim žákům možnost zapojit se do činností v zájmových kroužcích se zaměřením na sportovní a výtvarné aktivity. Nabídku každoročně měníme podle možnosti ŠD a zájmu žáků.

Ekonomické podmínky

Splatnost měsíční úplaty za ŠD je do dvacátého dne v daném měsíci. Uhradit poplatky za ŠD musí všichni, kteří jsou do ŠD přihlášení, i když jsou dlouhodobě nemocní.

Z tohoto poplatku jsou zakupovány pomůcky pro ŠD. Účast v zájmových kroužcích je pro žáky bezplatná.

Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví

Ochraňujeme žáky před úrazy. Vedoucí vychovatelka absolvovala základní kurz první pomoci a druhá paní vychovatelka byla náležitě poučena.

Na začátku školního roku jsou žáci poučeni o bezpečném chování ve ŠD a podle potřeby jim opakovaně připomínáme všechna pravidla bezpečnosti.

Na modelových situacích učíme žáky aplikovat znalosti a dovednosti z oblasti bezpečného chování ve ŠD, při pobytu venku, v silničním provozu.

Vychovatelka ŠD kontroluje prostory před zahájením činnosti.

Lékárničku pro případ první pomoci máme umístěnou na dostupném místě.

Pro žáky připravujeme vhodnou strukturu činností a skladbu zaměstnání. Dodržujeme věkovou přiměřenost a motivující klima.

Vytváříme prostředí pohody, otevřenosti a partnerství v komunikaci. Podporujeme toleranci a respektování potřeb jedince.

Naše činnost vychází ze zájmů účastníků, vede k praktické zkušenosti. Využíváme spoluúčast žáků na plánování činnosti ŠD. Podporujeme případné řízení a vedení žákovských skupin.

V naší ŠD zajišťujeme pro žáky zdravé prostředí užívaných prostorů a bezpečné pomůcky podle platných norem.

Žáci mají vhodný stravovací a pitný režim. Obědy jsou podávány ve školní jídelně.

Spolupráce s učiteli

Činnost školní družiny jako zájmového vzdělávání je propojena s prací žáků ve vzdělávacím procesu, hlavně ve výchovách na 1. stupni.

Učitelé jsou seznámeni s cíli školního vzdělávacího programu ŠD a aktivně se zapojují do úprav tohoto programu.

Vedoucí vychovatelka se pravidelně zúčastňuje pracovních a pedagogických rad ZŠ.

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků

Spolupráci se zákonnými zástupci žáků se snažíme neustále rozvíjet.

Osvědčenou formou komunikace a spolupráce se zákonnými zástupci jsou individuální konzultace.

Na naší škole pracuje Rada školy. Zákonní zástupci žáků mají možnost se vyjadřovat k aktuálním problémům ŠD.

Další informace mohou zájemci získat i z pravidelně aktualizovaných webových stránek školy, na stránkách místního čtrnáctideníku Radnice nebo v Mosteckém deníku.

Rizika ve ŠD

Jsme si vědomi možných rizik při činnosti ve školní družině.

Může to být například nedostatek časové dotace na jednotlivé činnosti, omezování spontánních činností žáků, přeorganizovanost, spěch, nervozita, nedokončování činností a omezování samostatnosti žáků.

Všechna tato rizika si plně uvědomujeme a předcházíme jim.

Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví

Přihlížíme k základním fyziologickým potřebám žáků, vytváříme podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů.

Poskytujeme žákům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.

Při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví žáků se řídíme obecně platnými předpisy, školními směrnici.

Vedeme evidenci úrazů.

Charakteristika školního vzdělávacího programu ŠD

Cíle vzdělávání

Cílem školní družiny je podle názvu našeho ŠVP vést žáky hravou formou ke zdravému naplňování volného času.

Používáme metody a formy práce, které jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Zabezpečujeme pro žáky zájmovou činnost, odpočinek a rekreaci.

Vybavujeme žáky základním souborem vědomostí, dovedností a postojů, díky kterému zvládnou úkoly a situace, do kterých se budou během svého života dostávat a během celého svého života je budou nadále rozvíjet.

Snažíme se vytvořit klima pocitu bezpečí, tvůrčí partnerské komunikace mezi učitelem a žákem, týmové spolupráce, tolerance k odlišnostem, možnosti pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a schopnosti sebehodnocení.

Kompetence k učení

Vedeme žáky k zodpovědnosti za své vzdělání, umožňujeme žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení.

Podporujeme žáky v rozvíjení profesní orientace.

Kompetence k řešení problémů

Podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.

Učíme žáky vyhledávat a třídit informace vedoucí k výběru vhodných aktivit podle individuálních dispozic jedince.

Pomáháme žákům utvářet si ucelený obraz světa.

Kompetence komunikativní

Vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci. Dáváme žákům dostatečný prostor pro vyjadřování.

Na modelových situacích učíme žáky říci „ne“ na nevhodné aktivity.

Kompetence sociální a personální

Rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých.

Kompetence občanské

Vychováváme žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých. Používáme metody sebepoznávání.

Vychováváme osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí.

Vychováváme ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích.

Žáci jsou vedeni k tomu, aby respektovali národní, kulturní a historické tradice.

Kompetence pracovní

Vychováváme žáky k plánování a odpovědnosti za svou práci.

Cestou k uvědomění si důležitosti znalosti pracovních postupů a dovednosti používat pracovní nástroje je hodnocení a sebehodnocení všech činností, které žáci provádějí.

Kompetence k naplnění volného času

Nabízíme žákům širokou nabídku činností, jak trávit volný čas. Rozvíjíme u žáků schopnost aktivního využívání volného času, naplňování volného času vhodnými a kvalitními aktivitami.

Vedeme žáky k vytváření návyků pro udržení zdravého životního stylu, k organizaci a řízení vlastního volného času.

Pomáháme žákům rozvíjet jejich zájmy a záliby.

Podporujeme umění výběru vhodné relaxace.

Vedeme žáky k rozvíjení jejich nadání a talentu.

Délka a časový plán vzdělávání

Pro činnost školní družiny vypracováváme celoroční plán na daný školní rok.

Každý měsíc upřesňujeme konkrétnější cíle, upravujeme a přizpůsobujeme naši činnost podle zájmů žáků, reagujeme případně na místní nebo regionální akce, soutěže. Žáci sami pomáhají činnost organizovat.

Jeden den v týdnu mají žáci možnost se zapojit do činnosti kroužku se sportovním nebo výtvarným zaměřením.

Formy vzdělávání

V naší ŠD zajišťujeme tyto formy vzdělávání:

Forma pravidelná

Tato forma výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti představuje činnost žáků v odděleních ŠD podle rozvrhu provozní doby a pravidelnou práci v zájmových kroužcích ve ŠD.

Organizace je dána týdenní skladbou ŠD.

Forma příležitostná

Není zahrnuta do pravidelné týdenní skladby ŠD. Jedná se o mimořádné akce: sportovní závody, různorodé soutěže, výstavy, exkurze, besedy, slavnosti, kulturní představení, veřejná vystoupení,...

Forma individuální práce

Vytváříme optimální podmínky pro rozvoj nadání žáků, motivujeme je k rozvíjení jejich talentu.

Forma nabídky spontánních aktivit

Podporujeme spontánní aktivity, které jsou zahrnuty do denního režimu ŠD. Jsou to hry ranní družiny, odpolední klidové činnosti nebo aktivity při pobytu venku.

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Nejčastější skupinou žáků se speciálními potřebami jsou na naší škole žáci s vývojovými poruchami učení a chování. Tito žáci jsou v evidenci Pedagogicko psychologické poradny v Litvínově.

Pracujeme s nimi individuálně a vycházíme ze závěrů vzdělávacího plánu. Tento plán vypracovává třídní učitel před zahájením školního roku a jeho platnost je jeden rok. IVP vychází z vyšetření a doporučení PPP. Na tomto dokumentu spolupracuje pracovník PPP v Litvínově, výchovný poradce, zákonný zástupce žáka a všichni učitelé vyučovacích předmětů, ve kterých může vývojová porucha ovlivnit výkon žáka.

Pracovníci ŠD spolupracují s učiteli školy.

Žáci s poruchami chování mohou být hyperaktivní, impulsivní, snadno unavitelní a v některých případech mohou nerespektovat některé normy společenského chování.

Vychovatelky ŠD s žáky stanovují přesná pravidla chování a způsob komunikace s tímto žákem.

Žáci ze sociokulturně znevýhodněného prostředí

I k těmto našim žákům přistupujeme individuálně. Snažíme se omezit znevýhodňování, ale raději nabídnout podporu. Nechceme jenom pomáhat, ale naučit je, aby si poradili v praktických konkrétních situacích.

Víme, že je nutné dát těmto žákům pevná pravidla, důslednost jejich plnění, zároveň pochopení a pocit úspěchu.

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Pro zajišťování vzdělávání mimořádně nadaných žáků spolupracujeme s učiteli školy. Pro nadaného žáka připravujeme činnosti, které odpovídají úrovni jeho dovedností v oblasti jeho nadání a motivujeme ho k rozvíjení jeho talentu.

Společenská zájmová činnost

Výstupy	Téma, obsah činnosti
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve známém prostředí a poznává neznámé okolí (město, okolí školy, okolní příroda) - rozlišuje příbuzenské vztahy v rodině - rozpoznává a na modelových situacích aplikuje svá základní práva a povinnosti - hájí své názory, projevuje toleranci k odlišným postojům, komunikuje podle zásad slušného chování - podle svých možností přiměřeně věku se orientuje v čase - poznává nutnost chránit a pečovat o životní prostředí - učí se samostatnosti při sebeobsluze - pozoruje proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - pečuje o své zdraví a tělo - aplikuje vhodné chování v kolektivu, správně stoluje 	<ul style="list-style-type: none"> - vycházky do okolí školy, obce - rodina, vztahy v rodině (beseda) - práva a povinnosti lidí (společné činnosti a hry) - nebezpečí styku s neznámou osobou - nebezpečí návykových látek (hry, modelové situace a běžné činnosti ve ŠD) - komunikace dle společenských norem - domov, škola, rodina a společnost - orientace v čase - ochrana životního prostředí (vycházky, třídění odpadu) - samostatnost při sebeobsluze - koloběh života v přírodě (vycházky) - hygiena, zdravá výživa, preventivní návštěva lékaře - základy a principy správného stolování, vhodné chování ve školní jídelně

Přírodovědná zájmová činnost

Výstupy	Téma, obsah činnosti
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s ochranou přírody - poznává důvody ochrany životního prostředí - třídí základní a nejčastější odpadky - podílí se na ochraně životního prostředí - využívá znalosti z Prvouky a Přírodovědy, vyhledává známé přírodniny, seznamuje se s jemu novými druhy - získává pozitivní vztah k turistice 	<ul style="list-style-type: none"> - ochrana přírody - vycházky do lesa, na louku, k zahrádkám, k rybníku - poznávání přírody v okolí školy a místa bydliště - beseda o přírodě, vycházky (sběr lesních plodů pro zvěř) - poznávání přírodnin (rostliny, stromy, houby, živočichové) - poznávání koloběhu života a zákonitostí přírody - turistika

Výtvarná zájmová činnost

Výstupy	Téma, obsah činnosti
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá nůžky podle zásad bezpečnosti - používá různé výtvarné techniky - rozvíjí jemnou motoriku - rozvíjí fantazii a představivost, rozeznává detail i celek - orientuje se na ploše výkresu - vyjadřuje své vlastní životní zkušenosti, pocity, nálady - využívá svoji představu estetického cítění, vkusu a prostorového vnímání - pracuje bezpečně a dodržuje zásady hygieny - účastní se některých soutěží pořádaných DDM Most 	<ul style="list-style-type: none"> - vystřihování celků i detailů - práce s drobným materiálem - koláže z papíru a látky - výroba diplomů a medailí k soutěžím - práce s modelínou a moduritem - uspořádání objektů do celků - kresba a malba na dané téma - individuální kresba dle vlastního zájmu - výtvarné vyjádření pocitů a nálad - výzdoba školní družiny - práce s různými pomůckami a materiály - výrobky na soutěže

Hudební zájmová činnost

Výstupy	Téma, obsah činnosti
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozeznává pěvecký a mluvený projev - osvojuje si základní pohybové činnosti - reprodukuje jednoduché dětské básně, říkadla, písňe - poznává jednoduché hudební nástroje a jejich zvuky - pohybově vyjadřuje rytmus - pohybem reaguje na hudbu - zapojuje se do hudebně pohybových her a jednoduchých lidových tanců - poznává pantomimu, předvádí jednoduché projevy lidské činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - pěvecký a mluvený projev - hudebně pohybové činnosti (orientace v prostoru) - nácvik básní a říkadel, písni - poznávání hudebních nástrojů - poslechové činnosti - tanec podle hudby - pohybové hry se zpěvem - nácvik jednoduchých lidových tanců - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků

Dramatická zájmová činnost

Výstupy	Téma, obsah činnosti
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplikuje správnou artikulaci, tvoření hlasu - hlasem a pohybem vyjadřuje emoce - rozlišuje herní a reálnou situaci, spolupracuje ve skupině a sleduje ostatní - komunikuje podle zásad slušného chování - předvádí pantomimicky jednoduché projevy lidské činnosti - podle svých individuálních možností a dovedností se zúčastňuje dramatizace známé pohádky - na modelových situacích praktikuje sociálně komunikační dovednosti - ovládá koordinaci pohybů - propojuje somatické dovednosti 	<ul style="list-style-type: none"> - dětské náměty a témata v dramatických situacích - komunikace s ostatními lidmi - řešení každodenních situací, pantomima - herní dovednosti, dramatizace pohádky - sociálně komunikační dovednosti - psychosomatické hry, hry na procvičování motoriky celého těla

Dopravní zájmová činnost

Výstupy	Téma, obsah činnosti
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznává dopravní značky - zúčastňuje se soutěží v poznávání dopravních značek - dodržuje pravidla silničního provozu, aplikuje tato pravidla při hrách s dopravní tematikou - podle svých individuálních možností a věku poskytuje na modelových situacích první pomoc a používá základní lékařské prostředky a pomůcky - zjišťuje, že zdraví je nejdůležitější lidská hodnota - neohrožuje zdraví své ani jiných osob, aktivně dodržuje zásady bezpečného chování, dodržuje řád školní družiny - aktivně používá telefonní čísla integrovaného záchranného systému 	<ul style="list-style-type: none"> - dopravní značky - soutěže v poznávání dopravních značek - beseda o správném chování na ulici a přecházení přes vozovku - správná chůze po chodníku i přes vozovku - první pomoc při úrazu a dopravní nehodě - poučení o bezpečnosti ve ŠD a v dopravním provozu - telefonní čísla a jejich použití (150, 155, 158, 112)

Tělovýchovná zájmová činnost

Výstupy	Téma, obsah činnosti
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zúčastňuje se pohybových her, předkládá návrhy pro herní činnosti - koordinuje své pohyby - poznává význam kolektivních her pro navazování a upevňování mezilidských vztahů - dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví - podle svých možností a přiměřeně věku poskytuje na modelových situacích první pomoc - uplatňuje znalost dodržování zásad hygieny a bezpečnosti - osvojuje si znalost rozpoznávat základní pokyny a povely - jedná čestně a poctivě, dodržuje pravidla hry v duchu fair play 	<ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry v přírodě, tělocvičně, na hřišti nebo v družině - cvičení pro kondici - základy sportovních her, manipulace se sportovním náčiním - kolektivní hry a soutěže - sportovní hry a soutěže, míčové hry v kolektivu - bezpečnost při pohybové činnosti - ošetřovací pomůcky první pomoci - hygiena při sportu, převlékání - nácvik nových her - pohybové hry, soutěživé hry

Pracovní zájmová činnost

Výstupy	Téma, obsah činnosti
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ovládá jednoduché činnosti a dovednosti při práci se stavebnicemi - svoji práci promýšlí a navrhuje nové postupy - seznamuje se s materiálem různého charakteru - rozvíjí si jemnou motoriku - učí se trpělivosti - dodržuje hygienu a bezpečnost při práci - používá vhodné nástroje a pomůcky při práci - pracuje dle předlohy a slovního návodu, navrhuje vlastní řešení - seznamuje se s historií lidových zvyků a tradic našich předků 	<ul style="list-style-type: none"> - práce se stavebnicí (plošné, prostorové, konstrukční) - sestavování modelů - poznávání vlastností materiálů (přírodniny, modelína, modurit, papír, textil) - výroba koláží - práce s nůžkami a papírem - úklid ve ŠD a před školou - práce s nůžkami, vystřihování, lepení - montáž se stavebnicí, skládání skládanek, hlavolamů - výrobky na vánoční a velikonoční výstavu

Autoevaluace ŠD

Autoevaluace ŠD slouží k poskytování nezbytné zpětné vazby o tom, jak se nám daří plnit stanovené záměry a cíle, pomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění činností ve ŠD.

Oblasti autoevaluace

1. materiální, technické, ekonomické, hygienické
2. průběh činností
3. klima ŠD, spolupráce se zákonnými zástupci
4. vzdělávání vychovatelek ŠD

Cíle autoevaluace

Naším cílem je zjištění aktuálního stavu ŠD a tím získání podkladů pro plánování a realizaci dalšího rozvoje a zkvalitnění naší služby žákům.

Nástroje autoevaluace

1. rozbor dokumentace ŠD
2. rozhovory s žáky, zákonnými zástupci žáků, s učiteli
3. dotazníky pro vychovatelky ŠD, učitele, žáky, zákonné zástupce
4. analýza výsledků soutěží

Časové rozvržení autoevaluačních činností

průběh celého školního roku – kontrola dokumentace školy, analýza výsledků soutěží, rozhovory s učiteli, žáky, zákonnými zástupci, výstupy z jednání školské rady

začátek školního roku – projednání struktury vlastního hodnocení ŠD

podle potřeby – dotazníky pro žáky a zákonné zástupce

konec školního roku – sebehodnocení práce vychovatelek, hodnocení činnosti ŠD ředitelem školy za uplynulý školní rok, projednání vlastního hodnocení školy za uplynulý školní rok